

028
K88

Békés Megyei Könyvtár
Békéscsaba

A 10-14 éves gyerekek könyvtárhasználati és olvasási
szokásai Kaszaperen

/ Záródolgozat /

Konzulens tanár :

Diósné Csontos Júlia

Készítette :

Kőháziné Patyi Mária

Békéscsaba, 1996.

Tartalom

1. Általában az olvasási szokásokról

2. A könyvtár bemutatása

a. Rövid történeti áttekintés

b. A könyvtár adatai

c. A könyvtárban folyó tevékenységek

**" A könyvek teszik gazdagabbá és
szebbé az emberek életét. "**

d. Tapasztalatok a tevékenységek terén

**Ambrus Zoltán
könyvtárigazgató**

3. A felmérés eredményei - ezek elemzése

4. Feladatok összegzése

Tartalom

1. Általában az olvasási szokásokról.

Könyvek

2. A könyvtár bemutatása.

Tanulmányok a 14 éves gyermekek olvasási neveléséről

Az országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum kiadványa. Miskolc: Miskolci Raktár, 1985.

a., Rövid történeti áttekintés.

A 10 - 14 éves olvasók. Szerk. Pápay/ Kondrácz Jutit, Budapest, 1979.

b., A könyvtár adatai.

A népművelés nevelőszékhelye a Mezőkövesdi járásban / Francz Vilmos, 1969., 1974.

c., A könyvtárban folyó tevékenységek.

Nemzeti Alapintézet - Anyanyelv és Irodalom

d., Tapasztalatok a tevékenységek tükrében.

Békés megye Könyvtára

3. A felmérés eredményei - ezek elemzése.

Dudvar Csontos Júlia felmérése az olvasási szokásokról Békéscsúron, 1989.

4. Feladatok, összegzés.

Periodika

Békés Megyei Hírlap, 1996. november 16-17. sz.

Felhasznált irodalom

Könyvek

Tanulmányok a 14 aluli gyermekek olvasásra neveléséről

Az országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum kiadványai. Módszertani füzetek. 1985.

A 10 - 14 éves olvasók /szerk. Pápayné Kemenczy Judit, Budapest 1985. /

A népművelés negyedszázada a Mezőkovácsházi járásban / Francz Vilmos, 1969., 1974. /

Nemzeti Alaptanterv : Anyanyelv és Irodalom

Békés megye története

Diósné Csontos Júlia felmérése az olvasási szokásokról Békéscsabán. 1989.

Periodika

Békés Megyei Hírlap 1996. november 16-17. sz.

1. Általában az olvasási szokásokról

Az elmúlt években végbemenő társadalmi változások ellenére - a technikai fejlődés, a nyugat betörése, az információáradat, a könyvkiadás fejlődése - vagy éppen ezek miatt -, gyerekeink olvasási kultúrája nem javult.

Az okok a következők lehetnek :

1. Értékrend és szokásrend változása

- nem stabilak a gyerekek szocializációs alapjai (család, iskola)
- az értéket ma a pénz, a pénzszerzés jelenti (másodállás, háztáji)
- nincs szabadidő
- a családban nincs jelen az anya, a gyerek a bölcsődében, óvodában, napköziben nő fel, nincs meg a megfelelő szülő-gyermek kapcsolat
- mintaadó személyiségek hiánya

2. Olvasási zavarok

- az olvasástanulás problémái
- dyslexia növekedése

3. Szabadidő és iskola

- napközi, szakkörök, sportkörök, zenetanulás

4. Szabadidő és TV

- a felmérések szerint a könnyed, szórakoztató, kalandos műsorokat kedvelik elsősorban
- felnőtt műsorfogyasztók

A felnőtt és a gyermektársadalomban is bekövetkezett változások hatással vannak az olvasási szokásokra. Az 50-60-as években a szabadidős tevékenységek között magasan elől szerepelt az olvasás. Ma első helyen a TV, videózás szerepel. 1983-ban az olvasás már csak a 9. helyen van a rangsorban. 1977-78-ban készült egy országos reprezentatív felmérés. Ezer gyereket kérdeztek meg kérdőíves formában :

- a megkérdezettek 5-10 %-a egyáltalán nem olvasott még,
- van egy réteg, akiknél sejlik valami,
- a következő nagyobb csoport, akik a kötelező olvasmányon kívül még valamit olvasnak,
- és végül csak egy vékony réteg az, akiknél gazdag az olvasmányszerkezet.

Ki kell hangsúlyozni a családi környezet motiváció-teremtő erejét, ezen belül is az anyák döntő szerepét, ami függ az iskolai végzettségüktől.

Mit olvasnak általában a gyerekek az említett felmérés alapján :

- I. Kalandos gyermek és ifjúsági irodalmat (May, Szentiványi Jenő, Reid)
- II. Klasszikus gyermekirodalom (Cooper, Defoe, Dickens, Mark Twain, Verne) - a lányok többet olvasnak
- III. Ismeretterjesztő irodalom felnőttek részére
- IV. Lektúr felnőtteknek
- V. Tudományos fantasztikus irodalom
- VI. Ismeretterjesztő gyerekeknek
- VII. Krimik
- VIII. Mesék - a lányok többet
- IX. Új értékes gyermekirodalom (Csukás, Dékány A., Lázár E., Mándy)
- X. Versek - lányok lényeges vezetése
- XI. Gyengébb lányregények

XII. Romantikus felnőtt irodalom

A 60-as években a 10-14 éves gyerekek nagy gyakorisággal olvasták a romantikus és a klasszikus realista irodalom legjavát. Ma már ezek a művek háttérbe szorultak. Nagyon népszerű műfaj még a képregény. Erősen vitatott műfaj, nem képvisel irodalmi értéket. Csökkent az olvasási kedv és az értékes irodalom iránti érdeklődés. Ezért nagyon fontos feladat az olvasóvá nevelés, olyan emberré nevelni, aki tudatában van annak, hogy a könyvet felhasználhatja terveinek megvalósításához, az élet nagy kérdéseinek megválaszolásához. Fontos, hogy jelen legyen a könyv, elérhető, hozzáférhető. Ezt a célt közösen az iskola, a szülő, a könyvtár összefogásával lehet elérni.

Nagyon fontos, hogy a gyerekek jól megtanuljanak olvasni, az olvasás technikáját jól tudják elsajátítani, hiszen akkor öröm az olvasás, ha jól tudunk olvasni. Nagyobb figyelmet kell fordítani az olvasástanításnak, mert a vizsgálatok azt mutatják, hogy egyre több a dyslexiás gyerek, és ez is okozza az olvasási kedv csökkenését. Ez a fiúk körében gyakoribb, mint a lányok körében. Az olvasóvá válást csak kis része éri el a 8-os gyerekeknek, egyharmaduk még olvasmányos, rövid, könnyen érthető művek megértésével is küzd. További vizsgálatok azt mutatják, hogy az irodalomtanítás sem megfelelő. Nemcsak a pedagógus személyes példaadása hiányzik, hanem még a motivációs háttér is az olvasóvá nevelésben. Változni fog ez a kép, hiszen a Nemzeti Alaptanterv is hangsúlyozza, elsődleges feladatának tartja az irodalomolvasás megszerettetését, az olvasási kedv felébresztését és megerősítését.

2. A könyvtár bemutatása

a, Kis történeti betekintés

Kis községünkben könyvtár az iskolában működik a felszabadulás után - kis kötetszámmal. A 60-as években Dr. Poledna - mezőhegyesi orvos - birtokában lévő kastély építőanyagából megalapoznak egy művelődési házat. A község lakosainak összefogása fel is emeli az épületet, ebben a házban kap helyet a könyvtár. A könyvtár többször is költözik átépítés miatt, ami magával vonja a rongálódást, a sok értékes könyv eltűnését, az olvasók számának csökkenését és a nagy össze-visszaságot. Változnak a könyvtárosok is, nemcsak a helyszín, így nincs, aki igazán ráfigyelne, szívében viselné az intézmény jó működését. Nem mindig képzett szakemberek végzik ezt a nagyon szép munkát, így nincs is módjuk megfelelően, az olvasók érdekeit szem előtt tartva működtetni. Nem kielégítő a kézikönyvtár, sok a hiányos lexikon. Ez mind annak tudható be, hogy nem egy ember kezében volt folyamatosan az állománygyarapítás.

Kis könyvtárunk 1993-ban kapott végre egy igazán szép és megfelelő helyiséget a művelődési ház tetőterében. Reméljük, ez már végleges helye lesz a kultúra közvetítőjének.

b, A könyvtár adatai

A könyvtár állománya 6672 darab könyv.

Az idei év eddigi gyarapodása 174 db.

Ebből szépirodalom 107 db,

szakirodalom 36 db,

gyermek és ifjúsági irodalom 31 db.

A beírt olvasók létszáma 208 fő.

A 14 éven aluliak száma 138 fő,

a 14 éven felüliek száma 70 fő.

A nemek szerinti megoszlás a következő :

a férfiak száma 90 fő,

a nők száma 118 fő.

A látogatottság száma a következőképpen alakult a III. negyedévig :

A 14 éves és fiatalabbak száma 1577 fő,

ebből kölcsönző 542 fő,

a kikölcsönzött állományegységek száma 1527 db,

a 14 éven felüliek száma 1272 fő,

ebből kölcsönző 267 fő,

a kikölcsönzött állományegységek száma 1290 db.

A könyvtári órák száma 5.

A könyvtárközi kölcsönzés száma 3.

A folyóiratok száma 6, egy-egy példányban .

A könyvtár nyitvatartása : keddi és pénteki napokon 16³⁰ - 18³⁰.

c, A könyvtárban folyó tevékenységek :

– kölcsönzés, elsődleges feladatunk

– helyben használat (olvasás)

– folyóiratolvasás

- zenehallgatás, mesehallgatás
- tévénézés, videózás
- játék
- gyöngyszövés, gyöngyfűzés

d, Tapasztalatok a tevékenységi formák tükrében

Nálunk is tapasztalható az olvasási kedv csökkenése. Ugyanis a könyvtárlátogató gyerekek közül csak egyharmaduk kölcsönöz, ami közvetve utal arra, hogy nem szívesen olvasnak a gyerekek. Pedig egy ilyen kis községi könyvtár elsődleges feladata a kölcsönzés, a könyvek közvetítése. Erre is fordítjuk a legnagyobb gondot, Kiemelésekkel (eseményekhez, ünnepekhez, a tantervhez) próbáljuk vonzóvá tenni ezt a tevékenységi formát a gyerek számára. Természetesen az új könyvekre is felhívjuk a figyelmet. Azonban ráerőszakolni, ráerőltetni nem szabad a gyerekekre, a szabadságát, döntési lehetőségét meg kell hagyni. A túlzott törődésnek is lehet negatív eredménye. Nagyon fontos ilyen esetben a könyvtáros empátiája, beleérző képessége, jó helyzetfelismerő képessége. Könyvtárunkban a 10 éven aluliak szívesen kölcsönöznek és olvasgatnak. Változatos a kölcsönzési szokásuk. Visznek haza meséket, ismeretterjesztő műveket, sőt még verses könyveket is. Számukra vonzó, érdekes tevékenység a kölcsönzés. A nagyobb gyerekeknél azonban visszaesés tapasztalható. Pedig őket is ugyanúgy tájékoztatjuk az új könyvekről, ugyanúgy nekik is rendelkezésre állnak a kiemelt könyvek, mégsem kapnak kedvet az elolvasásukhoz. Csak belelapoznak, de nem kapnak ösztönzést arra, hogy el is olvassák.

Elsősorban ez sarkallt arra, hogy felmérést végezzek ebben az irányban és választ kapjak arra, hogy vajon miért nem olvasnak a kamaszodó fiatalok, úgy a fiúk, mint a lányok. Vajon nem találnak megfelelő könyvet? Vagy nem tudnak választani? Vagy nem is érdekli őket az olvasás, a könyv?

Vagy a sok elfoglaltságuk mellett nem érnek rá olvasni? Vajon mi lehet az oka? Talán nincs példa előttük? Mert nem a felnőtt közegben nőnek fel, hanem a bölcsiben, oviban, napköziben, vagy éppen az utcán! Vagy valóban olvasási nehézségekkkel küzdenek? Talán választ kapunk ezekre a kérdésekre a kérdőívekre adott válaszokból. Milyen könyveket olvasnak szívesen a gyerekek kis könyvtárunkban? Elsősorban ismeretterjesztő irodalmat. Nagyon érdeklődnek a természet iránt - ez a legkedveltebb műfaj -, s a történelem iránt. Legtöbbször az erről szóló könyveket kölcsönzik, azután a meséket, kalandos gyermek és ifjúsági irodalmat, lányregényeket, verseket.

A sorrend ebben a könyvtárban a következőképpen alakul:

1. Ismeretterjesztő irodalom - ezen belül is a természettudomány és a történelem
2. Mesék
3. Kalandos gyermek és ifjúsági irodalom (May)
4. Lányregények
5. Krimik
6. Verseik

Az új értékes irodalmat nem keresik, sem a klasszikus gyermekirodalmat. A felmérés óta nagyon megváltozott a gyermekek olvasási szokása. Ebben az információáradatban nincs idő arra, hogy ifjúsági irodalmat olvassanak, pedig a feltételek adottak hozzá. Nagyon sok az újdonság a világban, amit nyomon kell követni, mert ha nem tájékozódunk, menthetetlenül lemaradunk. De ugyanakkor mégis szükség lenne az ismeretközlő irodalom mellett a gyermek és ifjúsági irodalomra is. Ezáltal gazdagodna fantáziájuk, kreativitásuk, érzelmeik, követendő példákat, pozitív hősöket ismerhetnének meg, magatartásmintákat, viselkedésformákat sajátíthatnának el. Nem utolsó sorban egy szép élménnyel gazdagodhatnának. Hiszen egy jó könyv hetekre jó érzéssel töltheti el az embert, örömforrás lehet.

A helyben használat is fontos tevékenységi formánk. Sajnos kézikönyvekből, lexikonokból az állományunkat bővíteni kell, hogy az újabb információkhoz is hozzá tudjunk jutni mert mint már

említettem, hiányos a példányszám. Nagyon nagy az igény erre, mert a gyerekek tanulmányi versenyeken vesznek részt, ezekből a könyvekből jutnak az ismeretekhez, információkhoz. Nagyon jól tudjuk még használni az Új Magyar Lexikont, a Természettudományi Lexikont, de bővíteni szeretnénk a Nagy Magyar Lexikonnal a választékot. A gyerekek megismerték ezek használatát, a releváns információt megtalálják, jól forgatják ezeket a könyveket, jól tájékozódnak bennük. Ez az idősebb korosztályra jellemző, de a kisebbek is ismerkednek ezek használatával a könyvtári órákon.

A folyóiratok, újságok lapozgatása is jellemző. Rendszeresen átböngészik az őket érdeklő lapokat. Próbálkozunk értékesebb lapok beszerzésével, mint pl. a Kincskereső, a Süni és a természet, és ezek megszerettetésével is, de itt már kisebb a siker. Ezért is várom nagyon az eredményt a kérdőívektől, hogy igazából mi is érdekelné a gyerekeket. Próbáljuk megbeszélni, megvitatni, hogy melyik évben milyen újdonságot rendeljünk, de sajnos mi sem ismerjük a lapok színvonalát, inkább csak próbálkozunk egyik évben ilyen, másik évben olyan lapokkal. Ismerjük meg előbb a kínálatot, a színvonalat és az igényeket, hogy kiválaszthassuk a legmegfelelőbbeket.

Másik tevékenységi lehetőség, szolgáltatás a zenehallgatás. A tárgyi feltételek közül adva van egy hi-fi torony és egy magnós rádió, de hiányoznak hozzá a magnókazetták, amikkel formálhatnánk zenei ízlésüket és bővíthetnénk választási lehetőségeiket. Meg kell elégednünk tehát azzal a választékkal, amit maguk a gyerekek hoznak. De a kulturált zenehallgatásra szoktatjuk őket, hogy ne zavarják a más tevékenységgel elfoglalt társaikat.

Van tévészési, videózási lehetőség is. Itt is, mint a zenehallgatásnál, a kazettákat a gyerekek hozzák magukkal. Nincs lehetőségünk az ízlésük befolyásolására, az akciófilmek, a fantasztikus filmek a legnézettebbek. Pedig ismerkedhetnének más műfajú, tartalmasabb, jobb filmekkel is, amelyekből ismereteket szerezhetnének, mint például a természetfilmekből (pl- David Attenborough sorozat). Az utóbbi időben azonban a tévzés, videózás háttérbe szorult. A közös játék, a beszélgetés, közös zenehallgatás a kedvesebb a gyerekek körében. Ami örömdetes, hiszen a videófilmek nem a pozitív személyiségjegyeket fejlesztették.

Közösségi élet színhelye is könyvtárunk. A 15 éven felüli gyerekek gyakran bejárnak találkozni barátaikkal, volt osztálytársaikkal, megbeszélni az elmúlt hét eseményeit. Ezek a fiatalok azok, akik szinte soha nem kölcsönöznek, sőt még a periodikákat sem mindig böngészik át. Inkább két óra hosszán át beszélgetnek ! Nagyon keveset olvasnak és mégis nagyon jól érzik magukat a könyvtárban. Így azután lehetőség adódik beszédkultúrájuk megfigyelésére, fejlesztésére, szókincsük bővítésére. Lehetőség van az egymás közötti kommunikáció gyakorlására, az egymáshoz való jobb viszony kialakítására.

Ebben segít a közös játék, amire itt a könyvtárban szintén van mód. Rendelkezünk sakkészlettel, asztali focival, mesekockákkal, kirakókkal, kártyákkal. Ennek a tevékenységi formának nagy a közösségformáló ereje. Gyermekkönyvtárban - vagy ahol az olvasók nagy része gyerek - elengedhetetlen ! Ezekkel a játékokkal nemcsak a közösségi érzésüket fejlesztjük, hanem fejlődik a személyiségük is. Ezen belül a megfigyelőképességük, emlékezetük, gondolkodásuk, s nem utolsósorban még a kez ügyességük is.

Kéz ügyességük, megfigyelőképességük fejlesztésére van még egy lehetőség is : a gyöngyfűzés, gyöngyszövés. A gyöngyözés hasznos játék a gyerekeknek : kitartásra, pontos munkára nevel, fejleszti az alkotó és kreatív képességet, a formaérzékét, a szín és eszközhasználatot, és még a képzeletet is megmozgatja. Egy tevékenységnek, ami ilyen sok fejlesztési lehetőséget nyújt, helye van a könyvtárban. Ezzel is a pozitív tulajdonságokat tudjuk fejleszteni a gyerekek személyiségében. Ugyakkor lehetőség van arra is, hogy a könyvekből szerzett ismereteket a gyakorlatban is alkalmazhatjuk, kipróbálhatjuk. Ami még az előnyei közé sorolható, hogy nem csak a lányok kedvelik, hanem a fiúk is ! Lehetőség van itt is az egymással való kommunikálásra, egymás segítségére, ami nem elhanyagolható szempont.

Ezekkel a lehetőségekkel minden alkalommal élhetnek az olvasók, kialakultak a szokások, így semmiféle komplikációt nem okoz ezen eszközök és szolgáltatások használata.

Vannak időszaki rendezvényeink is. Ilyen az író - olvasó találkozó. Ebben az évben már két ilyen esemény megrendezésével is büszkélkedhetünk. Ellátogatott hozzánk Simai Mihály és Hetényi György. Nagyon sikeresnek bizonyult mindkét rendezvény. Nagy szeretettel és nagy érdeklődéssel fogadták a gyerekek az "igazi, élő költőket". Bátran kérdeztek tőlük, jól felkészültek a velük való találkozásra, ami tanáraik érdeme is. Emlékezetes és tanulságos egy ilyen beszélgetés.

Kiállításokat is szervezünk. Odafigyelünk környezetünk tisztaságára, annak megóvására. Ennek jegyében is született egy kiállítás. Foglalkoztunk a természettel, az ezzel való kapcsolattal, így erről is rendeztünk egy kiállítást.

"Én és a Természet" vándorkiállítás Kaszaperen

Minden évben megrendezzük a helyi kézimunkázók alkotásaiból a kiállítást, aminek mindig nagy sikere van.

Vásárokat is rendezünk a gyöngyből készített ékszerekből, eszközökből - karácsonykor és húsvétkor. Így a gyerekek láthatják munkájuk eredményét, amiből aztán újabb gyöngyöket vehetünk, hogy újabb munkák születhessenek.

Könyvtárlátogatási órákat is tartanak a pedagógusok. Ebben az évben járt itt az első osztály, a második, a harmadik és az ötödik. Nagy élmény a gyerekek számára egy-egy ilyen rendhagyó

irodalomóra. Hiszen maga a hely nagy motiválóerő, felkelti az érdeklődést, a figyelmüket hosszú időre leköti. Jó a kapcsolat az iskola és a könyvtár között. Látogatás előtt megbeszéljük az óra menetét, miről lesz szó, mi a feladat az óra sikeres lefolyása érdekében. Felkészülünk erre az alkalomra is.

Bemutattuk, mennyire sokrétű feladatot vállalunk annak érdekében, hogy sikeresen működjön a könyvtár egy ilyen kis községben, egy ilyen kis könyvtárban is. Nagyon a szívünkön viseljük a kultúra közvetítését, azt, hogy a falusi környezetben élő emberek is hozzájuthassanak értékes, élményt nyújtó irodalomhoz, információhoz. Megpróbálunk az igények elé menni, aktív, kezdeményező és folyamatos tájékoztatást nyújtani. Nyitottak vagyunk mindenki előtt. Igyekszünk minden kérdést, kérést teljesíteni. Ha nem tudunk segíteni, akkor legalább arról tájékoztatni az olvasót, hogy hol kaphatja meg a kívánt segítséget. Mi könyvtárosok nagy szeretettel végezzük munkánkat, nagy elhivatottsággal, elkötelezettséggel. Szükség is van erre, hiszen a társadalom elég mostohán bánik a könyvtárakkal, nem fordít kellő figyelmet ezekre az intézményekre. Pedig Ambrus Zoltán könyvtárigazgató szerint a könyvtár "minden társadalmi és politikai világban szükséglet." Egyre jobban jelentkezik az igény. Az adatok alapján láthatjuk, hogy a falusi emberben is él ez az igény, hiszen községünk lakosainak 10 %-a könyvtárlátogató. Az előző évhez viszonyítva emelkedett az olvasók, a könyvtárban megfordulók száma. Azért is választottam a felmérést, mert szeretném megtudni azt, hogy konkrétan mik az igények, mire van kereslet. Mert a könyvpiac óriási választékából azt szeretném beszerezni, amire a legnagyobb igény mutatkozik, hiszen válogatnunk, mérlegelnünk kell. Nekünk elsődleges feladatunk az olvasók igényeinek kielégítése, a választási lehetőségek biztosítása a lehetőségeinkhez képest.

3. A felmérés eredményei - ezek elemzése.

No és most nézzük meg a kérdőíveket, kapok-e választ a kérdésekre, amik foglalkoztatnak ?

Vajon mit mutat a felmérés ?

A 4. és a 7. osztályban végeztem a felmérést. Azért ebben a két évfolyamban, mert kíváncsi voltam, hogyan alakul az olvasási kedv, szokás az alsó, illetve a felső tagozatos diákoknál. Változik-e egyáltalán, vagy sem ? A kérdőívet próbáltam a helyi viszonyoknak megfelelően összeállítani, a helyi szokásokat vettem figyelembe. Igyekeztem egyszerűen feltenni a kérdéseket, hogy érthetőek és világosak legyenek a gyerekek számára. A válaszokat is a lehető legegyszerűbb módon kértem. Arra is ügyeltem, hogy túl sok munkát ne jelentsen a gyerekek számára a feladat, de azért vegyék komolyan. Kértem őket, hogy csak az igazat írják le, ezért nem kértem a nevüket. Ennek ellenére a 7-esek névvel látták el a kérdőíveket, vállalva a kérdésekre adott válaszok személyes voltát. Nagyon sokat segítettek az osztályfőnökök a kérdőívek kitöltésében. A támogatást és a segítséget ez úton is nagyon köszönöm.

A 4. osztályban	15 lányt és	8 fiút,
a 7. osztályban	14 lányt és	10 fiút kérdeztem meg,
ez összesen	29 lány és	28 fiú, vagyis 47 gyerek,
%-ban	61,7 % lány és	38,3 % fiú.

A megkérdezett 47 gyerek kivétel nélkül kitöltötte - igaz, volt, aki hiányosan -, és visszajuttatta a kérdőívet. Nagyon örültem ennek, mert ebből látszik, hogy komolyan vették ezt a felmérést, és - amit nagyon remélek -, hogy a valóságot tükrözi a válaszuk.

Megkérdeztem a szülők foglalkozását, amiből kiderült, hogy mennyi a fizikai, értelmiségi, munkanélküli és egyéb foglalkozású szülő. Az egyéb foglalkozás alatt értem a háztartásbeli, vállalkozó, vagy a rokkant, leszázalékolt szülőket.

értelmiségi	2	4,4 %
fizikai	23	48,7 %
munkanélküli	2	4,4 %
egyéb	20	42,5 %

Az eredmény meglepett, mert én sokkal több munkanélküli szülőre gondoltam. Lehet, hogy megtévesztő volt az egyéb foglalkozási ág. Részletezni kellett volna, hogy ez alatt mit értek. De azért kiderült, hogy értelmiségi szülő és munkanélküli nagyon kevés van, és az, hogy a fizikai és egyéb foglalkozásúak vannak többségben.

Következzék a tanulmányi eredményről feltett kérdés. Úgy látom, hogy itt is őszintén válaszoltak a gyerekek, a következőképpen oszlik meg a 47 tanuló eredménye :

Osztályzato k		1	2	3	4	5
Lányok	4. osztály		2	2	9	2
	7. osztály			6	6	2
Fiúk	4. osztály			6		2
	7. osztály		2	3	5	

összesen %-ban is : 2-es tanuló 4 fő 9%

3-as tanuló 17 fő 37%

4-es tanuló 20 fő 42%

5-ös tanuló 6 fő 12%

A 3-as, 4-es tanulók vannak többségben, nincs nagyobb eltérés a fiúk és a lányok között. De meglepő, hogy a negyedikes lányok között van kettes tanuló, a fiúk között egy sincs, sőt ugyanannyi

tanuló a jeles fiúk és lányok közül is. A hetedikes lányok már jobban tanulnak, mint a fiúk, míg a fiúk közül van kettes tanuló, a lányoknál nincs, és a lányok között van ötös, a fiúk között nincs.

Szakkörre, különórara összesen 32 gyerek jár, 68 %, míg 14 fő, 32 % semmilye különóra sem jár. 1-2 szakkörre 22 gyerek jár, 3-4-re 11 fő. Ez az eredmény összefügg a tanulmányi mutatókkal. A negyedikes lányok tanulmányi eredménye rosszabb volt a többiekénél, és ők azok is, akik semmilyen különóra nem járnak, és a hetedikes fiúk, nekik is rosszabb az átlaguk.

Szakkörök száma		0	1	2	3	4	5
Lányok	4. osztály	6 fő	4 fő	2 fő	2 fő	2 fő	-
	7. osztály	-	5 fő	4 fő	4 fő	1 fő	-
Fiúk	4. osztály	3 fő	2 fő	1 fő	1 fő	-	-
	7. osztály	5 fő	3 fő	1 fő	1 fő	-	-

Nem növekszik az életkor emelkedésével az aktivitás és azt sem szögezhetjük le, hogy a lányok szorgalmasabbak, mert a válaszok nem ezt tükrözik. Viszont az már igaz, hogy a jobb tanulók több különórát vállalnak. Ha a szülők foglalkozását is megnézzük, kiderül, hogy a fizikai dolgozók gyerekei ugyanúgy járnak különóra, szakkörre, mint az értelmiségi szülők gyerekei.

Az igazi nagy kérdéskör a tevékenységek sorbaállítása volt. Ez egy izgalmas feladat számomra. Nagy érdeklődéssel, kíváncsisággal kezdtem a válaszok csoportosításához. A feladat az volt, hogy rakják sorrendbe a következő tevékenységeket :

rajzolás, festés	színházbajárás	olvasás	tévészés, videózás
segítés a háztartásban	tanulás	rádiózás	játék, labdázás
túrázás	lustálkodás		

Hogyan alakul a rangsor a 4-es gyerekeknél ?

a lányok rangsora :1. tévzés, videózás

2. játék, labdázás
4. olvasás
5. tanulás
6. rajzolás, festés,
7. színházbajárás
8. túrázás
9. segítés a háztartásban
10. lustálkodás

a fiúk szerint : 3. tévzés, videózás, játék (labdázás)

olvasás	4	4. olvasás	7 oszt	4-7 oszt			
		5. rajzolás					
		7. színházbajárás, festés					
1-3 hely	1	8. segítés a háztartásban	2	5	20,9	10	22
3-5 hely	2	9. tanulás, lustálkodás	3	3	12,5	10	22
6-8 hely	2	10. túrázás	6	10	41,6	16	36
9-10 hely	2		3	6	25	9	20

Hogyan alakul a 7-esek körében ?

a lányok rangsora :1. tévzés, videózás

3. rádiózás
4. rajzolás, festés
5. színházbajárás, játék (labdázás)
6. olvasás, túrázás
8. segítés a háztartásban
9. tanulás, lustálkodás

a fiúk rangsora : 1. tévézés, videózás

3. túrázás, játék (labdázás)

4. rajzolás, festés

5. rádiózás

6. színházbajárás

7. segítség a háztartásban

9. tanulás

10. lustálkodás

Most nézzük meg, hogyan alakul az olvasás sorrendje !

olvasás	4. oszt.				7. oszt.				4-7. oszt	
	F	L	összesen	%	F	L	összesen	%	összes	%
1-3. hely	1	4	5	25	3	2	5	20,9	10	22
4-5. hely	2	5	7	33	-	3	3	12,5	10	22
6-8. hely	2	4	6	28	4	6	10	41,6	16	36
9-10. hely	2	1	3	14	3	3	6	25	9	20

Az olvasást mindössze két gyerek tette az első helyre. Leolvashatjuk a táblázatról, hogy ahogyan nő az életkor, úgy csökken az olvasási kedv. Mert míg a 4-esek 33 %-a a 4-5. helyre tette az olvasást, addig a 7-esek 41,6 %-a a 6-8. helyre sorolta be. Ha ez az arány csökken továbbra is, a 8. osztályban, akkor megtaláljuk a magyarázatát annak, hogy miért csak beszélgetni járnak a 15 éven felüli fiatalok a könyvtárba.

Nincs számottevő különbség a fiúk és a lányok olvasási kedvében, ugyanis mindkét korosztályból több a lányok száma a fiúkénál.

Most vizsgáljuk az adatokat a tévészés, videózás szemszögéből.

TV, video	4. oszt.				7. oszt.				4-7. oszt.	
	F	L	összesen	%	F	L	összesen	%	összes	%
1-3. hely	7	9	16	70	7	14	21	90	37	80
4-5. hely	-	4	4	20	1	-	1	5	5	14
6-8. hely	1	1	2	10	1	-	1	5	3	6
9-10. hely	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Láthatjuk, hogy magasan túlszárnyalja a TV és a videó népszerűsége az olvasási kedvet ! Sajnos láthatjuk, hogy a fiúk és a lányok egyaránt kedvelik, és azt a következtetést is levonhatjuk a válaszokból, hogy ugyanúgy kedvelik ezt a tevékenységet a 4-esek, mint a 7. osztályosok. Nincs lényeges különbség a korosztályok között, csak egy kis eltérés vehető észre a negyedik lányok javára, talán ők kevésbé kedvelik.

Most pedig emeljük ki a tanulással kapcsolatos adatokat.

tanulás	4. oszt.				7. oszt.				4-7. oszt.	
	F	L	összesen	%	F	L	összesen	%	összes	%
1-3. hely	-	3	3	13	2	2	4	16	7	14
4-5. hely	-	4	4	17	-	1	1	4	5	10
6-8. hely	4	6	10	44	-	4	4	16	14	30
9-10. hely	4	2	6	26	7	7	14	64	20	46

A válaszokból kiderül, hogy mindössze 4 gyerek rangsorolta az első helyre a tanulást. Nagyon megdöbbentem ezen a számon. Nem vártam ugyan, hogy első helyre sorolják, de azért azt sem vártam, hogy a gyerekek fele az utolsó helyre teszi. Még a fiatalabbak közül is a 6-8. helyre rangsorolták a legtöbben. Megvizsgáltam, hogy vajon a jó tanulók hova sorolják be a tanulást. Az derült ki, hogy a jeles tanulók a 9-10. helyre sorolják. Meglepett ez az adat, mert úgy gondoltam, hogy a jó tanulók biztosan szeretnek is tanulni. De az is meglepő, hogy a közepes tanulók előbbre

helyezik, a 3-as, 4-es diákok közül választották első helyre a tanulást - 4 gyerek, 8,5 %. A lányok azért valamivel jobban kedvelik a tanulást. Talán szorgalmasabbak, kötelességtudóbbak.

Vizsgáljuk meg közelebbről a lustálkodást is.

lustálkodás	4. oszt.				7. oszt.				4-7. oszt.	
	F	L	összesen	%	F	L	összesen	%	összes	%
1-3. hely	-	3	3	14	4	1	5	21	8	19
4-5. hely	2	1	3	14	-	2	2	9	5	12
6-8. hely	3	3	6	28	-	4	4	18	10	23
9-10. hely	3	5	8	34	-	7	12	52	20	46

A fiatalabb korcsoportban és a nagyobbak között is a 9-10. helyre szorult a lustálkodás. A negyedikesek között a lányok jobban szeretnek lustálkodni, a fiúk közül egy sem jelölte az 1-3. helyre. Az idősebbeknél viszont már a fiúk lustábbak. A családi háttért nézve nem látok összefüggést a szülők foglalkozási ágával kapcsolatban, sokkal inkább a tanulmányi eredmények alapján lehet arra következtetni, hogy aki lustább, az gyengébb tanuló is.

A játék rangsorolását is szeretném közelebbről bemutatni.

játék	4. oszt.				7. oszt.				4-7. oszt.	
	F	L	összesen	%	F	L	összesen	%	összes	%
1-3. hely	7	13	20	86	6	4	10	42	30	63
4-5. hely	-	-	-	-	3	8	11	45	11	23
6-8. hely	1	2	3	14	-	2	2	9	5	11
9-10. hely	-	-	-	-	1	-	1	4	1	3

A játék sorrendje az életkornak megfelelően alakul a korcsoportokban, ahogy nőnek a gyerekek, úgy csökken a játék fontossága. A kisebb korosztályban az 1-3. helyen van, a nagyobbak közül már kevesebben sorolják az első helyekre a játékot. Megnyugtató az is, hogy csak egy gyerek sorolta az utolsó helyre. Talán kiemelhető az a tény, hogy a 7-es fiúk jobban kedvelik a játékot lány

osztálytársaiknál. Míg nálunk 3 % sorolja az utolsó helyre a játékot, Diósné Csontos Julika felmérési adata alapján ez a szám 47 %. Talán a környezettel lehetne megmagyarázni ezt a nagyfokú eltérést. Több lehetőségük van a játékos tevékenységre, hiszen itt falun vannak állatok, nagyobb a mozgásterük, van udvar, kert. Úgy gondolom, ez a helyzet motiválja a gyerekeket játékra, változatosságot biztosít számukra. Talán nincs annyi lehetőség arra sem, hogy különórákra járjanak, nincs annyi elfoglaltságuk. Városban sokkal több a lehetőség, gondolok itt a zenetanulásra, tánc- és , nyelvórákra, különféle sportolási lehetőségekre, számítógépes tanfolyamokra.

A rajzolás, festés a következőképpen alakult.

Lányok	4. osztály	6. hely
	7. osztály	4. hely
Fiúk	4. osztály	5. hely
	7. osztály	4. hely

A rajzolás, festés ezeknél a gyerekeknél a középmezőnyben végzett. A negyedikes lányok kevésbé tartják vonzó tevékenységnek, de a hetedikes gyerekek körében kedvelik. Szívesen töltik szabadidejüket ezzel a tevékenységgel. Talán összefügg ez az eredmény is a tanulmányi átlagukkal, mert úgy látom, hogy a jobb tanulók előrébb helyezik a ranglistán ezt a szabadidős tevékenységi formát. Ugyanis a 4-es lányoknak a rosszabb a tanulmányi eredményük, és ők teszik hátrább a rajzolást is.

A színházbajárás is a középmezőnybe került. Leginkább a 7-es lányok kedvelik. A többiek a 6-7. helyre sorolták be. Ebben szerepet játszik az is, hogy nincs igazán lehetőségük, hogy megszokják, megszeressék ezt a szórakozási formát. Ha el akarnának menni színházba, be kellene utazni valamelyik városba, ami már megnövelné a családi kassza kiadásait. De azért, ha szerveznek közös színházlátogatást, szívesen részt vesznek azon. Hiszen ezeket a gyerekeket is vonzza a mesék világa, a díszlet, a gyönyörű jelmez.

A rádiózás, zenehallgatás is a rangsor középső részén kapott helyet. Ezt a tevékenységet is leginkább a 7-es lányok kedvelik, ők a 3. helyre sorolták.

A túrázás a 7-es fiúk kedvencei közé tartozik. A 3. helyre sorolták be. Nem tudom, ez mennyiben fedi a valóságot, ugyanis nem sok lehetőségük van kirándulásra, túrázásra. Itt a környéken nincs olyan hely, ahova el lehetne menni pihenni, kikapcsolódni. Esetleg akkor van erre lehetőség, ha az iskola szervez kirándulásokat, de ez egy évben csak egyszer van. Nem tudom, a családok erre fordítanak-e időt. Talán meg kellett volna kérdezni, hogy kivel túráznak, és hova mennek el kikapcsolódni.

No és végül, de nem utolsó sorban vizsgáljuk meg a "segítés a háztartásban" sorrendjét.

Mennyire szeretnek a gyerekek főzni, takarítani. A felmérésből érdekes eredmény született !

Mindkét korosztályban a fiúk kedvelik jobban ezt a tevékenységet.

segítés	4. oszt.				7. oszt.				4-7. oszt	
	F	L	összesen	%	F	L	összesen	%	összes	%
1-3. hely	2	2	4	19	1	4	5	24	9	20
4-5. hely	-	4	4	19	2	2	4	17	8	18
6-8. hely	4	4	8	35	7	5	12	50	20	44
9-10. hely	1	5	6	27	-	2	2	9	8	18

Ugyanis míg a 4-es lányok közül 5-en tették az utolsó helyre, addig a fiúk közül csak egy sorolta oda. A 7-eseknél már kissé másként áll a helyzet, itt 4 lány tette az első három helyre, de egy fiú is besorolta a dobogós helyek egyikére, 2 fiú és 2 lány pedig az utolsóba tette.

Egészében mégiscsak úgy látom, hogy a mérleg nyelve a fiúk javára billen el.

Az előzőek összegzése

42,7 % filmkészkészítők, 42,5 % pedig egyéb foglalkozású, ez összességében a tanulás leértékelődésével.

A sorrend, a tevékenységek sorrendje összegezve tehát a következő (a legkedveltebb tevékenységgel kezdve):

1. tévénézés, videózás
3. játék, labdázás
4. rajzolás, festés
5. rádiózás
6. olvasás, túrázás
7. színházbejárás
8. segítség a háztartásban
9. tanulás
10. lustálkodás

Úgy látom, hogy a jelen felmérés, és az 1977-78-as országos felmérés, valamint az 1989-es Diósné Csontos Júlia-féle felmérés mutat némi eltérést.

A tévénézés, videózás mind a három felméréskor az első helyen áll.

A játék helye megegyezik az országos felmérés adatával, a harmadik helyen áll, míg a Diósné Julika felmérése a 8. helyre sorolja.

Az olvasási kedv nem változott az országos felmérés óta, sajnos nem emelkedett. A hatodik helyen áll még most is ! Igaz, a Julika felmérésekor egy hellyel előrébb volt, de lényegében nem volt nagyobb a rangja akkor sem. De vajon miért nem ? Hiszen 19 évvel ezelőtti adattal egyezik meg a mostani !

A tanulás presztízse sem változott lényegesen. Az 1989-es felméréskor a 11. helyen állt, az ez évi felmérés a 9. helyre teszi. Jól látja a társadalom, hogy változtatni kell ! Oda kell figyelni a könyvtárakra, az iskolákra ! De a családi háttér is nagyon fontos. Mert mint már említettem, a példamutatás a lényeges, nemcsak a pedagógusok részéről, hanem a szülők részéről is. Mivel itt

48,7 % fizikai dolgozó, 42,5 % pedig egyéb foglalkozású, ez összefügg a tanulás leértékelődésével. A gyerekek látják azt, hogy inkább a fizikai dolgozóknak van lehetőségük munkára, közülük kevesebb a munkanélküli, ehhez pedig nem nagyon szükséges tanulmányokat folytatni. Sajnos ilyen példát látnak a gyerekek maguk előtt. Sok diplomás fiatal nem tud elhelyezkedni, kénytelen más munka után nézni, vagy munkanélküli lesz, lehet, hogy már az érettségi után. Akkor pedig mi értelme van a tanulásnak. Na de ne legyünk ennyire borúlátóak, bízzunk a jobb, tisztább jövőben, bízzunk abban, hogy a tudás igenis meghozza gyümölcsét ! "Hiszen a tudásban a legjobb, hogy senki sem veheti el tőlünk ." (B. B. King)

A következőkben kíváncsiak voltunk arra, hogy vajon melyen az otthoni könyvtár, hány darab könyv van a család birtokában. Ebben a kérdéskörben sem mondhatjuk el, hogy a szellemi foglalkozású szülőknél van a legtöbb könyv, mivel csak két gyereknek szellemi foglalkozású a szülője. De a minőségre már kíváncsi lettem volna. Meg lehetett volna kérdezni, hogy milyen könyvek vannak otthon, mert biztosan vannak minőségi eltérések.

A könyvek száma a következőképpen alakult :

nincs könyv otthon 2 családnak / 4 % /,

1-200 db könyv 27 családnak van / 57 % /,

201-800 db könyv 17 családnak van / 35 % /,

801 feletti db 2 családnak van / 4 % /.

Akinek nincs otthon könyve, 3-as, illetve 4-es tanulók és mindketten a 9. helyre sorolták be az olvasást. Itt is kitűnik, hogy mennyire fontos a család példamutató magatartása.

Nézzük meg azt is, hogy amelyik családban 800 db felett van a könyvek száma, hogyan alakul a tanulmányi eredmény és az olvasás helye a rangsorban. Az egyik gyerek 5-ös tanuló, de az olvasás a 9. helyen áll, a másik gyerek 3-as tanuló, az olvasást a 4. helyre tette ! Ugyanakkor vannak gyerekek, akiknek családjában sokkal kevesebb a könyv, mégis előrébb sorolták az olvasást a listán.

Például

akiknél 50-200 könyv van, 2 gyerek tette az 1. helyre az olvasást, 4,2 %,
a 2. helyre tette 3 gyerek 6,8 %,
a 4. helyre tette 3 gyerek 6,8 %,
az 5. helyre tette 1 gyerek 2,1 %,
a 6. helyre tette 4 gyerek 8,5 %,
a 7. helyre tette 1 gyerek 2,1 %,
a 8. helyre tette 3 gyerek 6,8 %.

A 200-800 könyv tulajdonosai közül az 1. helyre nem tette senki !

A 2. helyre tette 1 gyerek 2,1 %,
a 4. helyre tette 1 gyerek 2,1 %,
az 5. helyre tette 1 gyerek 2,1 %,
a 6. helyre tette 1 gyerek 2,1 %,
a 7. helyre tette 2 gyerek 4,2 %,
a 8. helyre tette 4 gyerek 8,5 %,
a 9. helyre tette 4 gyerek 8,5 %,
a 10. helyre tette 2 gyerek 4,2 %.

Leovashatjuk a következtetést, hogy ahogyan nő a könyvek száma, sajnos nem emelkedik olyan arányban az olvasási kedv. Itt is a példamutatás hiányát érzékelem.

Kíváncsi voltam arra is, hogy vajon olvasnak-e a családok folyóiratokat, újságféleségeket. Igen, olvasnak. A minőségben nincs eltérés a fizikai dolgozó szülők és az értelmiségi szülők gyermekeinek érdeklődési körében. Annál inkább a számukban. A fizikai és egyéb foglalkozású szülők több újságot, folyóiratot járatnak. A fiúkat a sport, a képregény, az állatokkal kapcsolatos folyóiratok, és a Zsaru érdekli, de volt olyan fiú, aki olvassa a Kiskegyedet is. A napilapok közül a Békés Megyei Hírlapot olvassák. Kedvelik még a Bravó és a Popcorn című folyóiratokat.

A lányok a Kiskegyed, Tina, Nők Lapja, Meglepetés, Csók és Könny, valamint a 100xszép című lapokat járatták.

A korcsoportok között nincs említésre méltó eltérés. Kiderült, hogy nem a színvonalasabb újságokat forgatják a gyerekek. Ezért a könyvtáros sokat tehet annak érdekében, hogy megismerkedjenek irodalmi értéket nyújtó lapokkal is, amilyen pl. a Kincskereső vagy a Süni és a természet. Ezek a lapok formálják esztétikai érzéküket és sok új ismeretet nyújtanak. Azért az mégis pozitívum, hogy minden család olvas valamilyen periodikát.

Járnak-e a szülők könyvtárba ?

A 47 gyerek közül egynek sem járnak könyvtárba a szülői ! Pedig vannak otthon könyvek, újságokat járattak a szülők, mégis ez az eredmény ! Abban látom a hibát, hogy a gyerekek általában 10 éves korukban íratkoztak be a könyvtárba, már kevésbé igénylik, hogy elkísérje őket a szülő, önállósodni akarnak, maguk akarják intézni az ügyeiket, a könyvtárlátogatást is. Annak érdekében, hogy a szülők is könyvtárlátogatókká váljanak, már óvodáskorban be kellene íratni a gyerekeket, mert így ők rávennék szüleiket, hogy vigyék el őket sűrűbben a könyvtárba. Ahhoz pedig, hogy a kicsik is kedvet kapjanak, meg kell ismertetni velük a könyvtárat. Magának a helynek is megvan a maga varázsa, de ha közös látogatásokat szervezünk, egy-egy könyvtári órát sok meséléssel, esetleg játékdélutánokat, biztos vagyok benne, hogy hamar kedvet kapnának a beiratkozáshoz, nem csak 10 éves koruk körül. Látok némi fejlődést is e téren. Amióta könyvtári órák már az első és második osztályban is megrendezésre kerülnek, azóta van olyan szülő, aki maga is beiratkozott, amikor elkísérte gyermekét a beiratkozáskor. Tehát az odafigyelés, a fáradozás meghozza az eredményt !

Arra is kíváncsi voltam, hogy vajon a pedagógusok ajánlanak, bemutatnak-e könyveket, illetve mesélnek-e ?

A negyedikes gyerekeknek gyakran ajánlanak könyveket, a hetedikeseknek már ritkábban. (Ezekben a válaszokban a kötelező irodalom is benne van.) Akiknek gyakran ajánlanak könyvet, azoknál az olvasási kedv a 4-5. helyen van, akiknek ritkán, azok kevésbé értékelik az olvasást, csak

a 6-8. helyre teszik. Tehát mindenféleképpen fontos, hogy némi támpontot kapjanak a gyerekek abban, hogy mit érdemes olvasniuk, melyik könyv az, ami számukra érdekes, és igazi élményt jelenthet. "A gyerek az érzelmeivel közelíti meg a szellem dolgait", ezért ami kívülről tetszetős, azt választja, nem a tartalom szerint dönt a könyvek között. Ezért aztán csalódás érheti, hiszen azt várja, hogy ami kívülről szép, az belül is értékes, élményt nyújtó. Ez pedig nem minden esetben van így. Gondolok itt a Disney könyvekre.

Megkérdeztük azokat a gyerekeket, akik nem könyvtárlátogatók, hogy miért nem azok ?

A megkérdezettek közül 8-an válaszolták azt, hogy még nem iratkoztak be, ez 17 %-ot jelent.

Közülük nem szeret olvasni	3 gyerek	6,3 %
otthon megvannak a könyvei	2 gyerekek	4,2 %
a barátja sem könyvtártag	2 gyerekek	4,2 %
a szülei nem engedik	1 gyereket	2,1 %

Megnyugtató, hogy nem azért nem járnak könyvtárba, mert félnek bejönni, de az már nem, hogy azért nem jön be, mert nem szeret olvasni. Ugyanis itt nem kötelező az olvasás, hiszen vannak más tevékenységi formák is. Itt a tájékoztatás fontosságát húznám alá, mert ha megfelelően lennének informálva, biztos, hogy fontolóra vennék a beiratkozást. Az is megnyugtató, hogy a szülők annak ellenére, hogy ők maguk nem járnak könyvtárba, a csemetéiket nem titlják el az intézménytől.

Egyedül jár a könyvtárba	14 gyerek	37 %
a barátjával jár	22 gyerek	49 %
a testvérével jön el	6 gyerek	14 %

Nagyon jó az eredmény ebben a kérdésben, hiszen a gyerekek fele jár a barátjával könyvtárba. Ez azt jelenti, hogy jó a közösségi érzésük, a barátok tudják egymást befolyásolni - pozitív irányba -, ami nagyon lényeges. Sajnos a szüleivel egy gyerek sem jön a könyvtárba, de ezt már egy másik kérdés kapcsán elemeztem. (Járnak-e a szülők könyvtárba ?)

Minden könyvtári nyitvatartási napon itt van,

16,7 %

heti két alkalommal	9 gyerek	23,5 %
kéthetente	12 gyerek	31,5 %
háromhetenként	3 gyerek	8 %
havonta	8 gyerek	21 %
évente egyszer-kétszer	6 gyerek	16 %

A gyerekek többsége rendszeresen látogatja a könyvtárat. Azok, akik csak évente egy-két alkalommal jönnek el, nem is töltenek sok időt a könyvtárban. Ellenben azt gondoltam, hogy aki sűrűn jár, az a rangsorban előbbre helyezi az olvasást, de sajnos nem így van ! 46,7 % a 7-10. helyre sorolta az olvasást. Tehát fontos nagyon, hogy más tevékenységi formákat is biztosítsunk a gyerekek számára. Az viszont igaz, mint a békéscsabai felmérés adatai is tükrözik, hogy a gyengébb tanulók többet látogatják a könyvtárat, mint jól tanuló társaik. Az eltöltött idő nem változik a két korosztályban.

Milyennek találják a könyvtárat ?

44 gyerek otthonosnak, barátságosnak tartja, ez 93,6 % ! Jól érzik magukat, otthonosan mozognak a könyvtárban, ami nagyon fontos, örülnek, ha ott lehetnek. Ebből is látszik, mennyire befolyásolja a külső megjelenés a könyvtárhoz való viszonyt. Ugyanakkor az a három gyerek, aki szerint unalmas, régimódi, az sűrűn látogatja a könyvtárat, és az egész nyitvatartási időben ott tartózkodik. Ezek a gyerekek úgy érzik magukat itt is, mint az iskolában. Ezt nem tudom, hogy pozitív (olyan jó itt is), vagy negatív (olyan rossz) értelemben gondolták-e.

Miért járnak könyvtárba ?

könyvet kölcsönözni	22 gyerek	46,7 %
---------------------	-----------	--------

tanulni, jegyzetelni	7 gyerek	14,8 %
zenét, mesét hallgatni	10 gyerek	21,2 %
játszani, gyöngyöt fűzni	12 gyerek	25,5 %
csak videót nézni	3 gyerek	6,3 %
ötöst kap az iskolában	-	-
újágot nézegetni	12 gyerek	25,5 %
beszélgetni	17 gyerek	36 %
itt találkozik a barátaival	17 gyerek	36 %
nézegeti a lexikonokat	12 gyerek	25,5 %
szeret olvasni	7 gyerek	14,8 %

Kiderül, hogy mégiscsak a "klasszikus" funkciót jelölte meg a gyerekek nagyobb része. Meglepett az az eredmény, hogy a beszélgetést is magas százalékban választották a gyerekek. Ebben az iskolai módszerekkel is lehet összefüggést találni, hiszen ott általában nem beszélhetnek az órákon, a feladatokat is írásban kell megoldaniuk, a szünet pedig kevés arra, hogy kibeszélgessék magukat a barátokkal. Ezért ilyen nagy az igény arra, hogy legyen egy hely, ahol kötetlenül, bármiről beszélgethetnek egymással. Ennél a kérdéscsoportnál nem kellett volna megadni a "szeretek olvasni" választásának lehetőségét. Utólag ez már fölöslegesnek tűnik, nem mutat semmilyen eredményt, vagy hiányosságot, hiszen erről már más kérdés is szólt. A korosztályokban van eltérés a fiúk és a lányok között is. A hetedikes lányok közül jelölték legtöbben a kölcsönzést. fiú osztálytársaik inkább a zenehallgatást, játékot vagy a videózást kedvelik, amint azt a táblázat is mutatja.

tevékenységek	4. oszt.				7. oszt.				4-7. os	
	F	L	össz.	%	F	L	össz.	%	összes	
könyvet kölcsönözi	1	5	6	26	6	10	16		22	4

tanulni	-	1	1		1	5	6	25	7
zenét, mesét, hallgatni	1	1	2	8,6	5	4	9		11
játszani, gyöngyözni	1	2	3	13,3	4	5	9		12
csak videót nézni	-	-	-	-	3	-	3	12,5	3
ötöst kapok	-	-	-	-	-	-	-	-	-
újságot nézegetek	-	-	-	-	4	8	12	50	12
beszélgetni	2	2	4	17,2	5	8	13		17
barátokkal találkozom	-	-	-	-	5	12	17		17
lexikont nézegetni	3	2	5	21,3	3	4	7		12
szeretek olvasni	1	2	3	13,3	2	2	4	16,6	7

Azért a lányok sem maradnak le nagyon, de ők a lexikonokat is szeretik nézegetni. Megnyugtató, hogy "csak videózni" mindössze 3 gyerek jár. Hiszen otthon csak azt nézik a gyerekek, ide, a könyvtárba másért járnak. Ezért is fontos a többféle szolgáltatás. Itt is, mint a békéscsabai felmérésben, a 2-3-as tanulók nézik inkább a videót, ha tanulmányi eredmény szerint nézzük.

A következő kérdés is nagyon foglalkoztatja a könyvtárosokat.

Ha nem találják meg a keresett könyvet, vajon mit tesznek a gyerekek?

A válaszok szerint a többség, 29 gyerek (73%) rögtön megkérdezi a könyvtárost, aki megkeresi, 11 (26,8%) pedig sokáig keresgél, végül ők is a könyvtárost hívják segíteni. Csupán egy gyerek jelölte azt a választ, hogy nem meri megkérdezni, inkább elmegy. Meglepő, hogy ez a gyerek 4-es tanuló, olvasni is szeret - rangsora szerint a 2. az olvasás - és mégis ennyire bátortalan. De azért megnyugtató, hogy a többségük bátran fordul a könyvtárhoz, ami jelzi, hogy a könyvtáros személyisége bizalomgerjesztő, van benne segíteni akarás, nyitott a gyerekek iránt, bátran meg lehet szólítani, nem zárkozik el a kérdések, kérések elől.

A megkérdezett gyerekek majdnem fele visszahaza könyvet minden alkalommal (41,46%).

Ha megvizsgáljuk a korosztályokat, itt is kitűnik, hogy a fiatalabbakat jobban érdeklik a könyvek, ők visznek többször haza olvasnivalót (62,5%).

	4. oszt.				7. oszt.				4-7. os
	F	L	össz.	%	F	L	össz.	%	összes
igen	2	8	10	62,5	5	3	8	35	18
nem	1	5	6	37,5	4	11	15	65	21

Meg kell jegyezni, hogy akik nem iratkoztak be a könyvtárba, azok nem válaszoltak erre a kérdésre, az arányokat így kell megvizsgálni.

Hány darab könyvet visznek haza ?

Itt is kitűnik, mint az előző kérdésnél, a fiatalabb korosztály nagyobb könyvszeretete, a lányoknál és fiúknál egyaránt. A darabszám szerint általában 1-3 db könyvet kölcsönöznek, de lássuk pontosan, táblázatosan is.

	4. oszt.				7. oszt.				4-7. os
	F	L	össz.	%	F	L	össz.	%	összes
nem kölcsönöz	1	-	1	4,1	3	4	7	14	8
1-et kölcsönöz	1	7	8	34,7	1	6	7	30	15
2-t kölcsönöz	1	4	5	21,3	1	4	5	20,9	9
3-at kölcsönöz	2	2	4	17,2	1	-	1	4,8	5
4-et kölcsönöz	-	1	1	4,1	1	1	2	8,3	3
5-öt kölcsönöz	-	-	-	-	1	-	1	4,8	1
ennél többet	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Ha a könyvek számát nézzük, nem meghatározható, hogy annak, akinek több a könyve otthon, többször és többet kölcsönöz. Hiszen akik nem kölcsönöznek, 200 feletti darabszámú könyvük van otthon. Lehet, hogy azért nem olvasnak, mert nehézkes az olvasásuk, olvasási nehézségekkel küzdenek ? Nincs sikerélményük az olvasás terén ? Hiszen a család jó példát mutat, megtalálhatók a környezetükben a könyvek. Ha a tanulmányi eredményeiket nézem, ez az adat alátámasztja feltevésemet, mert ezek a gyerekek 2-3-as tanulók. Ez a fiúkra jellemző. A lányok esetében a 4-5-ös

tanulók közül vannak, akik nem kölcsönöznek. A könyv is jelen van a családban. A tanulmányi eredményük nem azt mutatja, hogy olvasási nehézségekkel küzdenének. Itt inkább az a jellemző, hogy más az érdeklődési körük. Ha a sorrendjüket nézem, a tévézés, videózás jobba vonzza őket. Ugyanúgy a fiúk is az első-második helyre sorolták a videózást. Tehát nem is biztos, hogy a nehézségeik miatt nem kölcsönöznek. Az viszont biztos, hogy akiknek többször ajánlak könyveket, többet és többször is kölcsönöznek. Tehát még egyszer ki kell hangsúlyozni a tanárok szerepét ebben a kérdésben. No és természetesen a család szerepe is nagyon fontos. A család magatartásmintákat ad, a családi könyvek értéknormák átadásával hatnak, a szülő maga is olvasó pedagógus lehet, a könyvek használatára, az irodalom befogására való nevelésével.

A következő kérdésnél kiderül, hogy akik kölcsönöznek, azok vajon olvasnak-e? Elolvassák-e, amit kikölcsönöznek?

A 4-es lányok kivétel nélkül mind igennel válaszoltak, a fiúk fele elolvassa a hazavitt könyvet, másik fele viszont nem. A 7-es lányok többsége nem olvassa el, ugyanígy a fiúk sem. Itt is kitűnik, hogy a kisebbek még lelkesek, elolvassák a választott könyveket, gondolom, azért is, mert nekik ajánlanak többet, így a nekik való olvasnivalót kölcsönzik ki, azokat, amik valóban érdekesek lehetnek számukra. Ezért is lelkesebbek, sikert, szép élményt jelent nekik egy-egy könyv elolvasása. Ha a nagyobbaknak is többet ajánlanának, biztosan ők is többet olvasnának. Tehát megint a pedagógus és a szülő felelőssége került előtérbe.

A következő kérdés az volt, hogy miért olvasnak?

A leggyakrabban adott válasz szerint - 28 gyerek felelt így, ez 60% -, sokat akarnak tudni a világról. Ez nagyon jó ebben az információ-áradatú világban. Megőrizték a gyerekek kíváncsiságukat, a mindig többet-tudni akarásukat. Már nem ennyire megnyugtató az, hogy csak 11 gyereknek okoz örömet az olvasás. Azt hittem, hogy inkább emiatt olvasnak. De az meglepett, hogy 7 gyerek azért olvas, mert unatkozik. Nekem eszembe se jutna, hogy unalmamban vegyek a kezembe könyvet, egyáltalán, ők miért unatkoznak?! Közömbösségből, érdektelenségből?

Meglepő az is, hogy a jó képességű gyerekek válaszoltak így erre a kérdésre. Sajnos ugyanúgy a lányok közül is, mint a fiúk közül. Ha az otthoni könyvek számát is megnézzük, 1-200 darab van jelen ezeknél a gyerekeknél. Végül is, ha jobban belegondolok, mégiscsak előveszik a könyvet, ha csak unalomból, akkor is! Az iskola sem veszi figyelembe, ha valaki sokat olvas, nem jutalmazza a gyerekeket, legalábbis a válaszokból ez derül ki, ugyanis ezt a választ csak két gyerek jelölte meg. Olyan válasz pedig egyáltalán nem volt, hogy azért olvasnak, mert az egész család olvas. Igaz, ezeknek a gyerekeknek szülei általában fizikai dolgozók és egyéb foglalkozásúak, ami talán meghatározza a család szokásait, normáit, értékrendjét.

Olvasnak-e mindennap a gyerekek ?

42,3 %-uk igen, mindennap olvas. De sajnos, a megkérdezettek több, mint fele nem olvas naponta, csak remélem, hogy azért néha-néha lefoglalja az olvasás. Nincs számottevő különbség a kisebbek és nagyobbak, valamint a fiúk és lányok között. Nem meghatározó az otthoni könyvek száma sem, mert nem olvasnak gyakrabban azok sem, akiknél több könyv van kéznél, ellentétben a Diósné Csontos Júlia felmérési adataival, hiszen azok szerint meghatározó volt a könyvek száma, befolyásolta a mindennapi olvasást.

Egy év alatt hány könyvet olvasnak ?

Ez a szám nagyon változó. A válaszok nagyon széles skálán mozognak, 1 és 50 között.

	4. oszt.				7. oszt.				4-7. os	
	F	L	össz.	%	F	L	össz.	%	összes	
1-10	4	9	13	61	5	13	18	85	31	
10-30	2	4	6	28	2	1	3	15	9	
30-50	1	1	2	9	-	-	-	-	2	

Mégiscsak az 1-10-ig az a szám, ami leginkább előfordul, a gyerekek 75 %-a egy évben ennyi könyvet olvas el. Ezen belül többen vannak azok, akik 10-et jelöltek meg, mint az ennél kevesebbet olvasók. Ez jó eredménynek mondható, én úgy látom. Csak egy gyerek nem olvas el egy könyvet

sem évente. Szerinte unalmas és régimódi a könyvtár, úgy érzi magát ott, mint az iskolában, az olvasást a 9. helyre rangsorolta, pedig 4-es tanuló, és sokat is akar tudni a világról. Csak azt tudom gondolni, hogy ő úgy értelmezte a kérdést, hogy teljesen elolvassák-e a könyvet. Nem tudom elképzelni, hogy egy ilyen érdeklődő gyerek ne vegyen a kezébe egy könyvet sem. Tehát arra lehet következtetni, hogy nem talált érdeklődésének megfelelőt, ami annyira lekötötte volna, hogy végig is olvassa. Ezzel szemben egy gyerek 50 könyvet is elolvas. Nem tudom, mennyire hihető ez a válasz. Lehet, hogy minden kis vékony könyvet beleszámolt. Egyébként ő 4-es tanuló, jól érzi magát a könyvtárban, kölcsönözni jár oda, az olvasást a 3. helyre sorolta. A 4-es lányok közül ő az a gyerek, akinek szülei mindennap olvasnak. Elképzelhető tehát, hogy válasza megbízható.

A következőkben választ kapunk arra, hogy a testvérek és a szülők mennyit olvasnak.

Megállapíthatjuk, hogy olyan nincs, akit nem érdekel az olvasás ! Egy keveset olvasnak minden családban, néha-néha olvasnak 22 helyen, ez 47 %, majdnem fele a megkérdezetteknek. A 4-es lányok szülei között vannak legtöbben - 9-en, ez 8 %-, akik azért nem olvasnak, mert nem érnek rá. Vannak olyan szülők is, akik minden szabadidejüket olvasással töltik, mégpedig 7-en, ez 15 %-ot jelent. 5 családban mindennap olvasnak, ez 10 %-nak felel meg. Ahol a szülők és testvérek olvasnak, ott a gyerek is szívesebben olvas, rendszeresen jár könyvtárba, több könyvük is van otthon. Tehát nagyon fontos itt is a példamutatás.

Mennyire befolyásolja az olvasási kedvet az, ha a barát is szeret olvasni ?

Azok a gyerekek, akiknek a barátja szeret olvasni, szívesebben olvasnak maguk is, több könyvet elolvasnak évente, 67 % igennel válaszolt a kérdésre. Nagyon befolyásolja a környezet a szokásokat, szerencsére pozitív irányban. Egymásnak ajánlanak, kölcsönadják a könyveket, beszélgetnek róluk, megvitatják, hogy tetszett-e, vagy sem. Mindenképpen növeli az olvasási aktivitást.

Kivel beszélgetnek a könyvekről ?

A gyerekek 34 %-a a szüleivel beszélget a könyvekről. A második helyre kerültek a barátok, velük 17 % beszélget a könyvekről, a testvérrel 15 %, a könyvtárossal 7 %, a tanárral egy gyerek sem beszél a könyvekről. Tehát ezen a ponton is van mit tenni a könyvtárosnak és a pedagógusnak is. Egyre inkább előtérbe kell, hogy kerüljön az egyénre való odafigyelés, a megfelelő differenciált bánásmód, a kapcsolatteremtés. Annál inkább, mivel a gyerekek 30 %-a senkivel sem beszélget könyvekről. A kisebb és a nagyobb korosztályok között nincs eltérés, tehát akiknek ajánlanak könyveket a pedagógusok, azok sem beszélgetnek róla, nincs kontroll. A család ebben a kérdésben előkelő helyen áll.

Nagyon érdekelt a következő kérdésre adott válasz.

Kérték-e már a könyvtáros segítségét ?

A gyerekek 76 %-a válaszolt igennel. A válaszok jelzik, hogy a gyerekek nagy része bizalommal fordul a könyvtárhoz. De van még ezen a téren is hiányosság. Több odafigyelést igényel a nem verbális kapcsolatteremtés. Jobban kell figyelni a mimikára, a testtartásra, a tekintetre, az egész test jeleire, mert ezek is jeleznek valami fontosat a könyvtáros számára.

A nagyobb korosztály általában bátrabban fordul a könyvtárhoz, 90 %-uk már kérte a segítségét, míg a 4-esek közül csak 57 %. Bátortalanabbak, tapasztalatlanabbak, nem is tudják, hogyan forduljanak a könyvtárhoz. Többet kellene foglalkozni a szocializációs kérdésekkel, illemszabályokkal, hogy ők is biztonságosabban mozoghassanak egy másféle környezetben. Ehhez is tudna a könyvtár segítséget nyújtani egy-egy délután, pl. szituációs játékok megszervezésével. A gyerekek maguk is felvethetnének kérdéseket, amik nehézséget okoznak nekik. Egy helyes és egy helytelen viselkedési forma bemutatásával megtanulhatják a különböző helyzetekben a különböző viselkedési formákat. Hiszen ha tudnak viselkedni, nő az önbizalmuk, határozottságuk,

.. . . .

biztonságérzetük !

A könyvtáros személyiségéről nagyon kedvező válaszok érkeztek.

47 % kedvesek, biztonságosan éreik magukat a könyvtárban. Csak az egy gyerek pontkés figy, hogy továbbra is szeretnék a sz, aki nem éreik magukat, hogy jól éreik magukat a könyvtárban, otthonosan, biztonságosan éreik magukat, illetve egyszer-kétszer járni csak maguk a könyvtárban, 2 könyvet olvasnak a könyvtárban, 10-15-öt a sz, akiknél szorosabb kapcsolat éreik a könyvtáros között. Ilyen értelemben lehet nagyon nehéz a megfelelő kapcsolatteremtés elérését megvalósítani.

30 %-nak ajánlott könyvet a könyvtáros. Közülük a 4-es lányok azok, akiknél a legtöbb ajánlások, 13 gyerek, 30 %. Oda kell figyelni a nagyobb gyerekekre is, mert 200-250 az előbbi kérdésekre adott válaszokból is, hogy akiknek ajánlanak könyvet, azok több-kevesen olvasnak a könyvtárban, és jobban is olvasnak. Tehát itt is látni kell a könyvtárosnak !

Szeretnék-e beszélni a könyvtárossal ?

73 %-ok, vagy 30 gyerek igennel válaszolt. Ebből is a 4-es lányok vezetnek, 68-13-an vannak. A nagyobbak inkább a barátikkal, osztályosaikkal beszélgetnek szívesen. Itt éreik magukat előzetesen, hiszen a fiatalabbak azok, akik kisebb arányban kérték a könyvtáros segítségét, maguk szeretnek vele beszélni. Akkor ezért nem fordulnak hozzá bátran akkor is, ha segítségre van szükségük ? Ha a nének szerint nézzük a válaszokat, fordított a helyzet. A nagyobb fiúk közül többen vannak azok, akik szívesen beszélgetnek a könyvtárossal, ahogy az a beállításból felismerésben is rögzítve van. Míg a 4-es fiúk közül ketten szeretnek beszélni a könyvtárossal, a 7-es fiúk közül már öten. A válaszokból egyértelműen kitűnik, hogy milyenek kell, kellene lennie a gyermekekkel foglalkozó könyvtárosnak. Természetesen ahhoz, hogy az elővárásoknak meg tudjunk felelni, szükséges a megfelelő feltételek megteremtése is. Gondolok itt pl. a számítógépre, ami meggyorsítaná a kölcsönzést, így több idő jutna az egyéni bánásmódnak.

Megkérdeztük azt is, hogy sokan-e mással kölcsönözni könyvet

30 % senkinek sem ad kölcsön.

97 % kedvesnek, barátságosnak ítéli meg a könyvtárost. Csupán egy gyerek gondolja úgy, hogy közömbös. Egyébként ő az, aki annak ellenére, hogy jól érzi magát a könyvtárban, otthonosnak, barátságosnak ítéli meg, évente egyszer-kétszer fordul csak meg a könyvtárban, 2 könyvet olvas csak el. Ennyi idő alatt ki sem alakulhat szorosabb kapcsolat olvasó és könyvtáros között. Ilyen ritka találkozások mellett nagyon nehéz a megfelelő kapcsolatteremtési módszert megtalálni.

70 %-uknak ajánlott könyvet a könyvtáros. Közülük a 4-es lányok azok, akiknek a legtöbbet ajánlanak, 13 gyerek, 30 %. Oda kell figyelni a nagyobb gyerekekre is, mert már kitűnt az előbbi kérdésekre adott válaszokból is, hogy akiknek ajánlanak könyvet, azok több időt töltenek a könyvtárban, és többet is olvasnak. Tehát itt lépnie kell a könyvtárosnak !

Szeretnek-e beszélgetni a könyvtárossal ?

73 %-uk, azaz 30 gyerek igennel válaszolt. Ebben is a 4-es lányok vezetnek, ők 13-an vannak. A nagyobbak inkább a barátaikkal, osztálytársaikkal beszélgetnek szívesen. Itt érzek némi ellentmondást, hiszen a fiatalabbak azok, akik kisebb arányban kérték a könyvtáros segítségét, mégis szeretnek vele beszélgetni. Akkor miért nem fordulnak hozzá bátran akkor is, ha segítségre van szükségük ? Ha a nemek szerint nézzük a válaszokat, fordított a helyzet. A nagyobb fiúk közül többen vannak azok, akik szívesen beszélgetnek a könyvtárossal, ahogy az a békéscsabai felmérésben is rögzítve van. Míg a 4-es fiúk közül ketten szeretnek beszélgetni a könyvtárossal, a 7-es fiúk közül már öten. A válaszokból egyértelműen kitűnik, hogy milyenek kell, kellene lennie a gyermekekkel foglalkozó könyvtárosnak. Természetesen ahhoz, hogy az elvárásoknak meg tudjunk felelni, szükséges a megfelelő feltételek megteremtése is. Gondolok itt pl. a számítógépre, ami meggyorsítaná a kölcsönzést, így több idő jutna az egyéni bánásmódra.

Megkérdeztük azt is, hogy szoktak-e másnak kölcsönadni könyvet.

30 % senkinek sem ad kölcsön.

29 % kölcsönöz anyunak, apunak. Sokszor azt tapasztalom, hogy csak a szülők visznek könyvet, saját maguknak nem is választanak. Azután visznek még testvéreknek, barátoknak is. Sőt egy-két gyerek visz még a nagyszüleinek és a szomszédoknak is.

A legnagyobb érdeklődéssel a következő két kérdésre adott válaszokat vártam. Sajnos nem hozták meg a várt eredményt. Sokkal több segítséget vártam abban, hogy igazából milyen könyveket kedvelnének, milyen könyvek éredelnék legjobban a gyerekeket. Fogalmazódtak meg igények, de konkrét, előremutató ötlet nem született, pl. több igényük lenne folyóiratokra, de konkrét címeket nem írtak, ugyanígy a könyveknél sem. Itt a témát illetően kaptam némi segítséget. Igény lenne repülő, állatos, tudományos könyvekre, rejtvényekre, fejtörőkre. Több zenét szeretnének hallgatni, és igény lenne természetfilmekre is. Nagyon sokan szeretnék, ha többet lenne nyitva a könyvtár. Más ötletet, javaslatot nem írtak le. Végül is kaptam némi támpontot, de ez az igény már tapasztalható régóta, igyekszem is ezeknek a körét bővíteni a lehetőségekhez mérten.

Feladatok, összegzés.

Az eredmények bizonyították, hogy érdemes volt a vizsgálatot elvégezni. Megtudtuk belőle, hogy Kaszaperen hogyan áll az olvasási kedv, hol áll a könyv, a tanulás, mik a könyvtárhasználati, olvasási szokások. Mennyire elégedettek a gyerekek a könyvtár működésével, a könyvtáros személyével. Az eredmények mutatják, hogy milyen kérdésekben kell lépni, tenni valamit. A vizsgálatból láthatjuk, hogy mennyire fontos a könyv, mennyire fontos az olvasás, mert aki a könyveket forgatja, könyvek között él, az jobb tanuló, nyitottabb, érdeklődőbb, nagyobb a szókinccse. Tehát fokozni kell az olvasási kedvet! Nagy a szerepe a könyvtárosnak ebben. Az egyénre szabott ajánlásokkal, figyelemfelhívásokkal érhetjük el ezt. Nagyon fontos, hogy felhívjuk a figyelmüket egy-egy könyvre, hiszen akiknek ajánlottak olvasnivalót, azok többször és többet is olvastak, ezt a válaszokból láthatjuk. Mindeféleképpen időt kell szánni arra is, hogy az elolvasott könyvről beszélgessünk. Hiszen ez is motiváló erő lehet arra, hogy minél többet olvassanak. Elmondhatjuk közben véleményünket róla, ezzel befolyásolva a gyerekek ízlését, az értékesebb irodalom felé fordíthatjuk figyelmüket. Szorosabb kapcsolatot kell kialakítani a pedagógusokkal, ennek javítása érdekében. A könyvtári órák megtartásával megismerkednek a gyerekek a könyvtár használatával, a könyvtári állomány elrendezésével, a kézikönyvek, lexikonok használatával, ez szintén felkelti a könyvek iránti érdeklődést. Biztonságot ad a gyerekeknek abban, hogy nem egyedül kell bejönnie, hanem az osztállyal. Nincs magára hagyva. Itt aztán a pedagógus is ajánl néhány könyvet és gondolom, erről beszélgetnek is. Itt most nemcsak a kötelező irodalomra gondolok, hanem verses könyvekre, szórakoztató irodalomra, egy-egy regényre is. A figyelmet erre a pontra is összpontosítani kell, hiszen a felmérés azt mutatta, hogy a pedagógusokkal nem beszélgetnek a gyerekek könyvekről. Tájékoztatni kell a pedagógusokat az új könyvekről, hogy ajánlani tudják a gyerekeknek azokat, amik hozzáférhetőek, megtalálhatóak a könyvtárban. Javítható lenne a kapcsolat nemcsak a pedagógusok és a könyvtáros, hanem a szülők és a könyvtáros között is, ha szülői értekezlet lenne a könyvtárban a szolgáltatásokról, lehetőségekről, a könyvtárhasználatról. Lehetne a könyvtári órák körét bővíteni ünnepek előtti felkészüléskor, közös beszélgetéssel, közös

műsor összeállításával. Ehhez elsősorban a megfelelő irodalomra van szükség, elsődleges feladat tehát a feltételek megteremtése. (Versek, dalok, ünnepi műsortervek beszerzése.)

Azt is láthattuk a válaszokból, hogy mennyire fontos a szülői házból hozott szokásrendszer, a szülő példamutatása az olvasás, a könyv megszerettetésében. Láthattuk, hogy a szülők nem tiltják a gyerekeket a könyvtártól, de nem is kontrollálják, hogy ott mit csinálnak. Nem kérik számon tőlük, hogy mit kölcsönöznek, milyen könyvet olvasnak. Annak ellenére, hogy az eredmény azt mutatja, hogy ők azok, akik a legtöbbet beszélgetnek a könyvről a gyerekekkel (30 %), még ez sem kielégítő. Lépni kell ezen a téren, mert meghatározói vagyunk a felnövekvő nemzedék olvasási szokásainak, a könyvhöz való viszonyának. Ennek érdekében szorgalmazni kell, hogy minél kisebb korban kezdjenek el ismerkedni a könyvtárral, a könyvekkel. Mint már említettem, fel kell venni a kapcsolatot az óvodával is, látogatásokat, mesedélutánokat vagy mesedelelőttöket kell szervezni. Ehhez szükség van a korosztályuknak megfelelő irodalomra. Először a feltételek megteremtésére van szükség, majd a megfelelő tájékoztatásra, így megnyerhető lesz ügyünknek ez a korosztály is. Növekszik majd a szülőkkel való kapcsolat is, mert egy ilyen kicsi gyereket természetesen nem lehet egyedül elengedni, el kell kísérni, így a szülő betekintést nyer az itt folyó munkába, lehetőségekbe. Gyermekén keresztül megismeri a könyvtárhasználatot ő is. Közös ünneplésre is meg lehet hívni a szülőket. De nemcsak az ünnepre, hanem az előtte folyó előkészületekre is, pl. ajándékkészítés, díszek készítése karácsonyra, húsvétra, anyák napjára, stb.

Nagyon fontos a szülővel kialakítandó jó kapcsolat, mert csak így tud a könyvtáros és a pedagógus eredményt elérni. Ha egyet akar mindhárom, ha közös cél vezérli őket.

A cél pedig az olvasás rangjának emelése, minél kulturáltabb, kiművelt egyének felnevelése !

